

Daňovky

Daňové a právní aktuality

Právo

Daně

Tipy a triky

Dotace

Z judikatury

Krátce

Květen 2022

Editorial

I když jsme v kalendáři právě obrátili list na květen, kolem nás řadí inflační bouře a přerušené dodavatelské řetězce hrozí vyvolat v některých odvětvích kalamitu. Slibný růst české ekonomiky v prvním čtvrtletí přerušilo válečné hromobití a podniky trápí rostoucí ceny energií a dalších vstupů. Řešení musíme hledat dříve, než se problémy prohloubí. Dopady zdražování pohonných hmot mají omezit nová vládní opatření, která schválila Sněmovna v minulém týdnu. Jde především o změny v silniční dani, dani z příjmů a spotřební dani, které shrnujeme v daňové rubrice.

Za pozornost stojí i novela zákona o evidenci skutečných majitelů, která vstoupila v účinnost teprve před necelým rokem. Jak upozorňujeme v právní rubrice, nepůjde jen o kosmetické úpravy.

I přes mrazivé okolnosti zůstává jaro obdobím, během kterého pořádáme mnoho veřejných akcí. Přehlédnout byste neměli semináře věnované dotačním novinkám. Připravil je tým, který pomohl firmám dosáhnout na dotace přesahující miliardu korun. Nové programové období přináší výjimečné příležitosti i pro podniky, které dosud veřejnou podporu využívat nemohly. Těšíme se na vás [v Praze](#) a [Brně](#).

Pavel Otevřel
Director
KPMG Česká republika

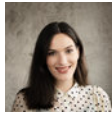
2 | Daňové a právní aktuality – květen 2022

Uznávání kvalifikace ukrajinských občanů je zatím obtížné

Evropská komise vydala doporučení pro členské státy, včetně České republiky, aby zjednodušily administrativní postup a zajistily co nejrychlejší uznávání odborných kvalifikací ukrajinských občanů.

Romana Szuťányi
kpmg@kpmg.cz

Tereza Burdová
tburdova@kpmg.cz
222 123 904

Mezi uprchlíky, kteří přicházejí z Ukrajiny z důvodu válečného konfliktu, jsou i kvalifikovaní zaměstnanci, například učitelé nebo lékaři. Kvůli složitému postupu při uznávání diplomů ale zpravidla nemohou pracovat v oboru. Pokud se chtějí rychle zapojit do pracovního procesu, musí se často smířit s tím, že budou alespoň prozatím vykonávat méně kvalifikované práce.

Vzhledem k tomu, že mnoho uprchlíků nemělo možnost vzít s sebou všechny potřebné dokumenty, Komise vyzývá členské státy, aby přijímaly doklady i v jiné formě než v originálu (např. digitální kopie), nepožadovaly ověřený překlad, a pokud je to možné, odstranily i další překážky, včetně prominutí poplatků za podání žádosti o uznání kvalifikace. Komise dále nabádá k flexibilnímu přístupu a odstranění veškerých omezení a požadavků, které nejsou pro uznání kvalifikace zcela nezbytné.

Doporučení není pro členské státy závazné. Česká republika v této chvíli uznává kvalifikaci například u pracovníků v dětských skupinách, kterým to umožnil tzv. Lex Ukrajina. Další diskutovanou skupinou jsou zdravotníci. V této souvislosti vydalo ministerstvo zdravotnictví metodický pokyn k zaměstnávání zdravotníků z řad lékařských i nelékařských pracovníků, s jehož zněním se můžete seznámit [zde](#).

Pokud budou uprchlíci mít možnost pracovat na pozicích odpovídajících jejich kvalifikaci, důležitým odvětvím, kde odborná pracovní síla v současnosti chybí, to může značně pomoci. Zároveň to omezí využívání běženců jako levné pracovní síly nesolidními zaměstnavateli, resp. zprostředkovatelskými agenturami.

Do doby, než bude u konkrétních povolání systém uznávání kvalifikace upraven, podobně jako u pracovníků v dětských skupinách, musí zaměstnavatelé postupovat standardní cestou.

3 | Daňové a právní aktuality – květen 2022

Sněmovna schválila dílčí zrušení silniční daně a podpořila elektromobilitu

V reakci na vysoké ceny pohonných hmot Poslanecká sněmovna schválila vládní návrh zákona, který přináší částečné zrušení silniční daně a daňově zvýhodňuje využívání nízkoemisních vozidel.

Václav Baňka
vbanka@kpmg.cz
222 123 505

Silniční daň

Návrh v rámci možností příslušné evropské legislativy ruší silniční daň například pro osobní automobily a autobusy a pro nákladní automobily snižuje daňovou povinnost, která by měla vzniknout až v závislosti na překročení stanoveného počtu náprav a tonáže celkové hmotnosti (např. u vozidel se dvěma nápravami až od 12 tun). Navržené změny se týkají již roku 2022 bez ohledu na vstup zákona v platnost. Povinnost platit zálohy na silniční daň v průběhu roku 2022 pro všechny typy vozidel již zrušil ministr financí. Zároveň vláda plánuje využít možnosti zrušení silniční daně podle evropských předpisů. Dle nich je toto možné v případě, kdy členský stát zavedl mýtný systém pro zpoplatnění provozu na vybraných komunikacích. To ČR splňuje.

Daň z příjmů

Součástí vládního návrhu je i snížení výše zdanitelného příjmu, jenž navyšuje základ daně zaměstnancům, kteří používají služební automobily i pro soukromé účely. U nízkoemisních vozidel bude toto navýšení činit 0,5 % z pořizovací ceny vozu namísto stávajícího 1 %. Nízkoemisním vozidlem bude silniční vozidlo kategorie M1, M2 nebo N1, které nepřesahuje emisní limit CO₂ ve výši 50 g/km a 80 % emisních limitů pro látky znečišťující ovzduší v provozu podle přílohy/předpisu EU upravujícího schvalování typu motorových vozidel z hlediska emisí z lehkých osobních vozidel (Euro 5 a Euro 6). Nová pravidla by se měla použít od zdaňovacího období roku 2022 bez ohledu na pořízení vozidla. Měsíce, ve kterých nízkoemisní vozidla sloužila pro soukromé účely a zákon ještě nebyl účinný, se zohlední v rámci ročního zúčtování záloh.

Návrh zákona dále zkracuje dobu odpisování zařízení, která slouží výlučně k dobíjení elektrických vozidel s elektrickým pohonem nebo pohonem kombinujícím spalovací motor a elektromotor (tzn. klasické dobíjecí stanice i tzv. wallboxy) z 10 na 5 let, a to přeřazením ze třetí do druhé odpisové skupiny. Poplatníci, kteří dobíjecí stanice pořídí před nabytím účinnosti zákona, by měli mít možnost ve zdaňovacím období roku 2022 stanici přeřadit do druhé odpisové skupiny, případně ji do této skupiny zařadit rovnou, pokud doposud nebyla odpisována.

Návrh obsahuje také novelu zákona o ochraně ovzduší, která ruší povinnost přimíchávat biopaliva do pohonných hmot. Návrh nyní projedná Senát.

4 | Daňové a právní aktuality – květen 2022

Sněmovna schválila dočasné snížení spotřební daně z nafty a benzínu

Ve snaze zmírnit dopady energetické krize v oblasti cen pohonných hmot předložila vláda novelu zákona o spotřebních daních, díky které se má od 1. června do 30. září 2022 dočasně snížit spotřební daň z motorové nafty a bezolovnatého benzínu o 1,50 Kč na litr. Spotřební daň z litru benzínu by tak klesla z 12,84 Kč na 11,34 Kč, u nafty z 9,95 Kč na 8,45 Kč.

Tomáš Havel
thavel@kpmg.cz
222 123 615

Vzhledem k tomu, že spotřební daň vstupuje i do výpočtu DPH z pohonných hmot, mohlo by se toto opatření na cenových totémech čerpacích stanic projevit snížením cen až o 1,80 Kč na litr. Ministerstvo financí plánuje kontrolovat ceny u distributorů pohonných hmot, tedy plátců spotřební daně, aby tak ohlíдалo, že se snížená daň promítne do konečných cen pro řidiče.

Snížení spotřební daně se dotkne jen benzínu a nafty, které budou v období od 1. června do 30. září 2022 uvedeny do tzv. volného daňového oběhu. Neuplatní se na ty minerální oleje, které sice budou v tomto období vyrobeny, nicméně nebudou v daném období uvedeny do volného daňového oběhu.

Dočasně se také snižují některé výše vratek spotřební daně z motorové nafty spotřebované v zemědělské prvovýrobě (tzv. zelené nafty), a to na základě unijních minimálních sazeb stanovených směrnicí o zdanění energií. Výše vratky se proto má dočasně snížit z 8,50 Kč na 7,30 Kč za litr.

Novela je projednávána ve zrychleném legislativním procesu, Sněmovna ji schválila v úterý 26. dubna. Po potvrzení Senátem by mohla nabýt účinnosti 1. června 2022.

Vývoj správní praxe u palivových karet

Problematika uplatnění DPH u palivových karet je sledované téma. Karty nezřídka využívají provozovatelé automobilů k čerpání pohonných hmot, přesto zákon o DPH nenabízí bližší vodítko pro správné uplatnění daně. Vždy se vycházelo z obecných principů a souvisejících výkladů mezinárodní judikatury. V nedávné době se k tomuto tématu vyjádřila Expertní skupina Evropské komise k DPH (tzv. VAT Expert Group).

Tomáš Havel
thavel@kpmg.cz
222 123 615

David Dobrovolný
kpmg@kpmg.cz
222 123 111

Nejčastěji se využívá obchodní model tzv. buy/sell: provozovatel vozidla při tankování pohonných hmot pořizuje palivo od provozovatele čerpací stanice jménem a na účet poskytovatele tankovací karty. Celkem jsou tedy součástí obchodu tři strany – provozovatel čerpací stanice, vydavatel karty a provozovatel vozidla. Z pohledu DPH se pak tankování posuzuje jako dvě navazující dodání zboží (pohonných hmot) – provozovatel čerpací stanice dodává vydavateli karty a vydavatel karty dodává provozovateli vozidla. Fyzicky odebírá od provozovatele čerpací stanice přímo provozovatel vozidla. V praxi se využívá i tzv. komisionářská struktura, která má ovšem z pohledu DPH shodný režim jako zmíněný model buy/sell.

Uvedený postup k uplatnění DPH byl (a v tuto chvíli stále ještě je) akceptován i finanční správou. Alternativní pohled nabídl zejména rozsudek Soudního dvora Evropské unie C-235/18 Vega. Rozsudek se ovšem týkal méně obvyklé situace, kdy vlastník tankovací karty (mateřská společnost) poskytl kartu své dceřiné společnosti, plnící roli subdodavatele pro potřeby mateřské společnosti. Soudní dvůr transakci mezi mateřskou a dceřinou společností posoudil jako finanční službu osvobozenou od DPH (tj. nikoliv coby dodání zboží – pohonných hmot).

K uvedenému rozsudku Soudního dvora sestavila Expertní skupina podrobnou analýzu zohledňující specifika trhu s tankovacími kartami. Dle ní je nutno případ Vega vnímat izolovaně jako specifickou situaci a související závěry soudu je potřeba vykládat úzce. Expertní skupina se domnívá, že široký výklad rozsudku by měl nepříznivý dopad na trh s tankovacími kartami.

Komentář Expertní skupiny byl nyní předložen Výboru Evropské komise pro DPH. Podle námi dostupných informací bude navazující postoj Výboru zásadní i pro tuzemskou finanční správu, která s největší pravděpodobností bude vydané závěry respektovat.

Mají být převodní ceny součástí agendy výboru pro audit?

Převodní ceny patří k agendě téměř každé střední a velké společnosti. Pokud je auditovaná, měl by se tématem zabývat také „výbor pro audit“. Vzhledem k důsledkům, které špatně nastavené převodní ceny mohou pro organizaci mít, by členové výborů měli mít k dispozici detailní informace o situaci skupiny v oblasti převodních cen. Jak je tomu v praxi?

Daniel Szmaragowski
dszmaragowski@kpmg.cz
222 123 841

Působnost výborů pro audit ve vztahu k převodním cenám

Výbory pro audit mají ve skupině řadu povinností – počínaje dohledem nad externím reportingem (zejména finančním výkaznictvím), přes systémy vnitřní kontroly a jejich fungování, až po zajištění souladu s právními předpisy (tzv. compliance).

I když se to na první pohled nezdá, mohou se převodní ceny promítnout do řady oblastí v působnosti výboru pro audit, protože mají:

- dopad na externí výkaznictví, například v oblasti rezervy na daň z příjmů, odložené daně či rezerv na daňová rizika;
- dopad na systém vnitřní kontroly, a to s ohledem na velikost potenciálních rizik jak v peněžním vyjádření (úprava převodních cen finančním úřadem s následným doměřením daně), tak z hlediska dobré pověsti (tvrzení o vyhýbání se daňovým povinnostem může poškodit image společnosti);
- dopad z pohledu „compliance“ – v mnoha zemích je sestavení dokumentace převodních cen povinné.

Jak vypadá aktuální situace?

Výbory pro audit se o převodní ceny příliš nezajímají: vnímají je totiž jako specifické, detailní téma a často pouze jako otázku souladu s předpisy, k níž je třeba přistupovat rutinně. Tento pohled však zcela opomíjí dalekosáhlé důsledky, které převodní ceny mohou pro skupinu mít – a to nejen z hlediska výkaznictví a souladu s předpisy, ale i co se dobré pověsti skupiny týče.

V minulých letech utrpěla dobrá pověst řady nadnárodních společností právě v důsledku otázek souvisejících s převodními cenami. Jejich politiky a struktury v této oblasti podrobně zkoumaly nejen finanční úřady a Evropská komise (v souvislosti s možnou státní podporou), ale zejména veřejnost. Zprávy v médiích o vyhýbání se daňovým povinnostem mohou ovlivnit spotřebitele a potenciálně vést k nižším příjmům pro tyto skupiny.

Politiku skupiny v oblasti převodních cen pravděpodobně ovlivní i aktuální témata jako globální minimální daň a ESG, která mohou přispět ke zvýšení rizik skupiny souvisejících s převodními cenami. Vyšší míra zapojení výboru pro audit je proto důležitá.

7 | Daňové a právní aktuality – květen 2022

Jak by zapojení výboru pro audit mohlo koncepčně vypadat?

Vzhledem k hlavním povinnostem by výbor pro audit měl být informován:

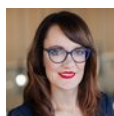
- o klíčových charakteristikách nastavení systému převodních cen skupiny včetně vyhodnocení hlavních rizik s ním spojených. To je nezbytné k tomu, aby výbor pro audit mohl posoudit, zda jsou rizika spojená se současným systémem převodních cen v souladu s rizikovým apetitem organizace;
- o dokumentaci převodních cen a dalších povinnostech z hlediska souladu s předpisy;
- o významných probíhajících daňových kontrolách, v nichž hrají hlavní roli převodní ceny. Tyto daňové kontroly mohou mít širší dopad např. na dobrou pověst skupiny a výbor pro audit by o nich měl vědět.

Na základě těchto informací si pak výbor pro audit může vyžádat další informace k jednotlivým otázkám, které identifikuje jako rizikové oblasti vyžadující zvýšenou pozornost.

8 | Daňové a právní aktuality – květen 2022

Konec daňové kontroly a co dál?

Proces daňové kontroly bývá někdy dlouhý, ale i sebedelší přezkoumávání jednou skončí. Podívejme se na to, jak ukončení kontroly probíhá, kdy je doměřená daň splatná, jak se proti závěrům kontroly bránit a na co dalšího nezapomenout.

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz
724 981 205

Blížící se konec daňové kontroly avizují dosavadní **výsledky kontrolního zjištění** – obvykle rozsáhlý dokument, ve kterém správce daně rekapituluje celou kontrolu a shrnuje své závěry. K závěrům se můžete vyjádřit, a to ve lhůtě stanovené správcem daně, kterou je možné [na základě žádosti](#) prodloužit. V procesu daňové kontroly jde obvykle o poslední příležitost, kdy se můžete pokusit změnit názor správce daně.

Daňová kontrola končí doručením **oznámení o ukončení daňové kontroly**, ke kterému je připojena **zpráva o daňové kontrole**. V té je opět popsán průběh kontroly, a především konečné hodnocení správce daně. Text bývá stejný jako dosavadní výsledky kontrolního zjištění a je doplněn o vypořádání reakce daňového subjektu. Pokud má být na základě daňové kontroly doměřena daň, je její výše ve zprávě vyčíslena. Zpráva o daňové kontrole je bezesporu jedním z nejdůležitějších dokumentů z daňové kontroly, ale sama o sobě není rozhodnutím. Proti ní samotné se nemůžete odvolat a její doručení není určující pro další běh lhůt.

Pokud daňová kontrola končí doměrkem na dani, musí být doručen ještě **platební výměr**, obvykle dodatečný. Ten bývá oproti zprávě o daňové kontrole velmi strohý – jen vyčíslení nové kalkulace daně s odkazem na zprávu o daňové kontrole, která slouží jako jeho odůvodnění. Okamžik doručení tohoto výměru je klíčový pro další postup. Od něho běží 30denní lhůta pro podání odvolání. Tuto lhůtu není možné prodloužit žádostí. Podáním blanketního odvolání a jeho následným doplněním na výzvu správce daně získáte dodatečný čas na přípravu odvolací argumentace. Navíc tu můžete po celou dobu odvolání, až do rozhodnutí odvolacího orgánu ještě doplňovat.

Častým dotazem při ukončení kontroly je: „Kdy musíme daň zaplatit?“ Platební výměry obsahují informaci o splatnosti a obvykle matoucí upozornění, že podání odvolání nemá odkladné účinky. Pokud se proti závěrům kontroly budete bránit odvoláním, není daň splatná ještě po celou dobu odvolacího řízení. Splatnost nastává až pravomocným rozhodnutím – tedy po skončení odvolacího řízení nebo při nepodání odvolání. Přestože do té doby není nutné nic hradit, může předčasná úhrada doměřené daně ještě před splatností [zabránit dalšímu vzniku úroků z prodlení](#).

Doměření daně s sebou obvykle nese i **penále**. Doporučujeme požádat o jeho [prominutí](#). Lhůta pro podání žádosti jsou tři měsíce od pravomocného rozhodnutí – tedy opět po skončení odvolacího řízení. Žádat o prominutí penále můžete i tehdy, pokud se rozhodnete odvolání proti doměření nepodávat.

Šestá veřejná soutěž programu Prostředí pro život

Technologická agentura České republiky oznámila přípravu 6. veřejné soutěže programu Prostředí pro život, zaměřeného na podporu aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblasti životního prostředí. Soutěž bude vyhlášena ve dvou podprogramech.

Karin Stříbrská
kpmg@kpmg.cz

Lukáš Otýpka
lotypka@kpmg.cz
541 421 323

Hlavním cílem programu Prostředí pro život jsou zejména řešení, která povedou k zajištění zdravého a kvalitního životního prostředí a zároveň k udržitelnému využívání zdrojů. Soutěž má být vyhlášena 29. června 2022, soutěžní lhůta následně poběží od 30. června 2022 do 14. září 2022. Návrhy projektů do veřejné soutěže budou moci předkládat i velké podniky a podpora bude určena na provozní náklady.

Podprogram 1 – „Operativní výzkum ve veřejném zájmu“ je zaměřen na podporu projektů výzkumu a vývoje, jejichž výsledky budou využitelné ve veřejné správě. Může jít například o využití v rámci eGovernment, digitalizace, optimalizace regulace či snižování administrativní zátěže.

V Podprogramu 2 – „Ekoinovace, technologie a postupy pro ochranu životního prostředí“ bude možné podpořit projekty, jejichž cílem jsou inovativní přístupy, které povedou ke zmírnění dopadů klimatických změn a zároveň budou reflektovat ochranu přírodních zdrojů. Celková alokace finančních prostředků na veřejnou soutěž činí 200 mil. Kč.

Maximální částka podpory na projekt bude upřesněna v zadávací dokumentaci, stejně tak i maximální intenzita podpory na projekt. Dotace by měly být k dispozici také pro pražské žadatele.

Seminář k dotačním příležitostem

Novinky v oblasti dotací přinese seminář „Dotace jako příležitost: novinky a praxe“. Na akci představíme nové programové období 2021–2027 a probereme různé dotační možnosti i praktické zkušenosti s přípravou projektů. Semináře se můžete zúčastnit [on-line](#), nebo osobně v [Praze](#) či [Brně](#).

10 | Daňové a právní aktuality – květen 2022

Čtvrtá veřejná soutěž v programu DOPRAVA 2020+

Dne 6. dubna 2022 vyhlásila Technologická agentura České republiky 4. veřejnou soutěž v Programu DOPRAVA 2020+.

Karin Stříbrská
kpmg@kpmg.cz

Soutěž podpoří projekty aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a svým zaměřením pokrývá výzkum celého dopravního sektoru u všech druhů dopravy, tj. pozemní, vodní a letecké, včetně všech typů dopravních prostředků a dopravní infrastruktury. Každý návrh musí naplnit jeden ze specifických cílů programu, kterými jsou udržitelná doprava, bezpečná a odolná doprava a dopravní infrastruktura, přístupná a interoperabilní doprava nebo automatizace, digitalizace, navigační a družicové systémy.

Soutěžní lhůta poběží od 7. dubna do 1. června 2022. Řešení projektu je možné zahájit nejdříve v lednu a nejpozději v únoru 2023. Délka realizace projektu může činit 12 až 48 měsíců a nejzazší termín ukončení řešení projektu je stanoven na prosinec 2026. Plánovaná alokace v rámci této výzvy činí 495 mil. Kč. Maximální výše dotace na jeden projekt je stanovena na 50 mil. Kč. Maximální intenzitu podpory uvádíme v následující tabulce.

Typy uchazečů /Kategorie činností	Max. intenzita (Prům. výzkum)	V případě účinné spolupráce	Max. intenzita (Exper. vývoj)	V případě účinné spolupráce
Malý podnik	70 %	80 %	45 %	60 %
Střední podnik	60 %	75 %	35 %	50 %
Velký podnik	50 %	65 %	25 %	40 %
Výzkumná organizace	100 %			
Ostatní uchazeči	100 %			

Kdo může podporu získat?

Uchazečem může být pouze subjekt, který má sídlo, provozovnu nebo pobočku v ČR. Projekt je možné řešit samostatně nebo ve spolupráci s dalšími účastníky a lze podat neomezený počet návrhů projektu. V rámci této veřejné soutěže se podpora vztahuje na osobní náklady, náklady na subdodávky, ostatní přímé náklady a nepřímé náklady.

12 | Daňové a právní aktuality – květen 2022

© 2024 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Novela zákona o evidenci skutečných majitelů

Není tomu ještě ani rok, co vstoupil v účinnost nový zákon o evidenci skutečných majitelů, a už ministerstvo spravedlnosti společně s ministerstvem financí navrhuje jeho novelizaci, která přináší změny, a to nejen v definici skutečného majitele.

Aneta Boukalová
aboukalova@kpmg.cz
222 123 870

Návrh novely ještě nebyl Poslanecké sněmovně předložen, bylo teprve ukončeno meziresortní připomínkové řízení. Účinnost novely je navrhována na den následující po jejím vyhlášení, okamžik aplikovatelnosti navrhovaných změn tudíž bude záležet na rychlosti legislativního procesu.

Nejedná se pouze o „technickou“ novelu, která by odstraňovala některé nepřesnosti ve stávající právní úpravě, ale o významnou změnu určování skutečného majitele. Návrh upouští od pojmů „osoba s koncovým vlivem“ a „koncový příjemce“ a nově skutečného majitele definuje jako „každou fyzickou osobu, která v konečném důsledku vlastní nebo kontroluje právnickou osobu nebo právní uspořádání“.

Dle nově upravené definice, je tak skutečným majitelem v obchodní korporaci každá fyzická osoba, která

- je ovládající osobou podle zákona o obchodních korporacích;
- vlastní nebo kontroluje korporaci tím, že:
 - má přímý podíl nebo akcii nebo hlasovací práva, včetně akcie na doručitele, větší než 25 %;
 - má přímo nebo nepřímo právo na podíl na zisku, jiných vlastních zdrojích nebo likvidačním zůstatku větším než 25 %;
 - může ovládat korporaci nebo korporace, které mají v dané korporaci samostatně nebo dohromady podíl nebo akcii na doručitele, větší než 25 %;
 - může kontrolovat korporaci jinými prostředky (kontrolou jsou mimo jiné kritéria ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady).

Vymezení materiálního skutečného majitele u fondů, ústavů, obecně prospěšných společností nebo svěřenských fondů (v dikci zákona „jiné právní uspořádání“) bude pak nově zakotveno přímo v § 6, který o těchto osobách a právních uspořádáních pojednává. U nich bude stále platit, že jejich skutečnými majiteli jsou některé specifické osoby, jimž pozice skutečného majitele vyplývá z jejich funkce (např. zakladatel, správce, obmyšlený). Dále je nicméně nutné zjišťovat, zda u nich nefiguruje osoba, která by je v konečném důsledku vlastnila nebo kontrolovala.

Novela zavádí dále i drobné změny v automatickém průpisu do evidence skutečných majitelů či u vymezení okruhu osob, které skutečného majitele nemají. Ostatní změny jsou pak spíše formulačního nebo technického charakteru. Procesy registrací a sankcí zůstávají v zásadě beze změny.

Podle přechodných ustanovení pak budou mít evidující osoby (např. společnosti) povinnost přizpůsobit svůj zázpis

13 | Daňové a právní aktuality – květen 2022

v evidenci nové úpravě do 6 měsíců ode dne nabytí účinností nového zákona. Tyto osoby by pak měly být osvobozeny od úhrady soudního poplatku.

14 | Daňové a právní aktuality - květen 2022

© 2024 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Pozor na chyby při posuzování vlivu na ochranu osobních údajů

Úřad pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) zveřejnil výroční zprávu za uplynulý rok. V ní upozornil na chyby, kterých se správci osobních údajů dopouštějí při zpracovávání tzv. DPIA, tedy posouzení vlivu na ochranu osobních údajů.

Ladislav Karas
lkaras@kpmg.cz
732 529 392

DPIA je nutné vypracovat, pokud je pravděpodobné, že zpracování osobních údajů bude mít za následek vysoké riziko pro práva a svobody fyzických osob. To je vždy nutné vyhodnotit s přihlédnutím k povaze, rozsahu, kontextu a účelu konkrétního zpracování. Například se může jednat o rozsáhlé automatizované vyhodnocování osobních aspektů týkajících se fyzických osob, rozsáhlé zpracovávání citlivých osobních údajů, nebo o rozsáhlé systematické monitorování veřejně přístupných prostorů.

Účelem DPIA je mimo jiné posoudit nezbytnost daného zpracování, vyhodnotit související rizika a naplánovat opatření k řízení těchto rizik, včetně bezpečnostních opatření a mechanismů k zajištění ochrany osobních údajů.

Dle zkušeností ÚOOÚ se při provádění DPIA nejčastěji vyskytují následující chyby:

- chybí nebo není dostatečně zpracován popis zajištění práv subjektů údajů;
- popis přijatých technických a organizačních opatření bývá obecný a není zřejmé, jak předkladatel k jejich návrhu dospěl – není například využita metodika ÚOOÚ a ani vlastní metodika správce není zřejmá;
- problematické provedení tzv. balančních testů, kdy není možno ověřit potřebnost, vhodnost a přiměřenost zpracování osobních údajů.

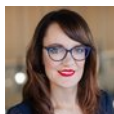
V případě jakýchkoliv nejasností doporučujeme správcům osobních údajů, aby se obrátili na odborníka, případně záležitost před započatím samotného zpracování konzultovali přímo s dozorovým úřadem.

NSS otevřel cestu k doměření daně z transakcí s nespojenými osobami

Nejvyšší správní soud otevřel Pandořinu skříňku v rámci převodních cen, když svým rozhodnutím umožnil orgánům finanční správy doměřovat daň na základě celkové ziskovosti, tzn. nejen z transakcí se spojenými osobami, ale rovněž z transakcí s nespojenými osobami. Pokud závěry rozsudku 7 Afs 398/2019 – 49 obstojí i ve světle budoucí judikatury, můžeme očekávat zvýšenou aktivitu finanční správy směřující k doměření daně u daňových poplatníků podnikajících v rámci skupiny spojených osob.

Zdeněk Řehák
zrehak@kpmg.cz
222 123 531

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz
724 981 205

Filip Morcinek
fmorcinek@kpmg.cz
222 123 166

Zákon o daních z příjmů upravující převodní ceny stanovuje, že správce daně upraví základ daně poplatníka, pokud mezi cenami sjednanými se spojenými osobami a cenami, které by byly sjednány mezi nezávislými osobami v běžných obchodních vztazích za stejných nebo obdobných podmínek, existuje neodůvodněný rozdíl.

Jak můžeme dovodit ze samotného textu tohoto ustanovení, úprava základu daně by měla přicházet v úvahu až ve chvíli, kdy správce daně identifikuje transakce se spojenou osobou, které se odlišují od standardních tržních podmínek. To potvrzovala jak stávající rozhodovací soudní praxe, tak i dosavadní přístup finanční správy.

V posuzovaném případě NSS dospěl k závěru, že za řízené transakce je možné považovat i transakce s nespojenou osobou, pokud byly spojenou osobou ovlivněny. Konkrétně pak, pokud mateřská společnost určuje rozložení funkcí a rizik, tak by výrobci měla kompenzovat jím podstupovaná rizika, která však ve svém postavení smluvního výrobce nemohl nijak ovlivnit. Ke stejnému závěru dospěl dříve i krajský soud, který uvedl, že poplatník měl obdržet od mateřské společnosti úhradu, která by mu kompenzovala vzniklou ztrátu. Pokud tedy orgány finanční správy dovodí vliv spojené osoby na transakce poplatníka s nespojenou osobou, nemusí být dle NSS zkoumány transakce s nespojenou osobou jednotlivě, nýbrž veškeré tyto transakce budou en bloc podléhat úpravě základu daně.

Soud tedy potvrdil návrh správce daně, potažmo krajského soudu, že jsou-li identifikovány takové transakce s nespojenými osobami, které nelze považovat za tržní, měl by poplatník obdržet kompenzaci za realizaci „hypotetické služby“ (v tomto případě ztrátové výroby). Dle soudu dokonce není podstatné, která ze spřízněných osob konkrétně měla prospěch z hypotetické služby. Připustil nicméně, že touto povinnou entitou bude obvykle mateřská společnost.

NSS tedy otevřel Pandořinu skříňku v rámci převodních cen, protože tímto rozsudkem umožnil orgánům finanční správy doměřovat daň na základě celkové ziskovosti, tzn. nejen z transakcí se spojenými, ale také s nespojenými

16 | Daňové a právní aktuality – květen 2022

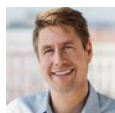
osobami, byť s nimi poplatník sjednal podmínky (ceny) za tržních podmínek. Prakticky se tak k rozšiřuje důkazní břemeno na straně poplatníka – ten bude nově muset prokazovat neexistenci „služby vůči skupině“ (respektive jejich neovlivnění jinou společností ze skupiny) i ve vztahu k transakcím s nespojenými osobami.

Vzhledem k významnému odklonu od dosavadní soudní praxe v rámci převodních cen je však otázkou, zda toto rozhodnutí obстоjí i ve světle další judikatury NSS.

17 | Daňové a právní aktuality – květen 2022

Překročení mantinelů vyhledávací činnosti může mít dopad na prekluzi daně

Nejvyšší správní soud se v nedávném rozhodnutí vyjádřil k překročení mezí vyhledávací činnosti správcem daně, kdy vyhodnotil, že se již jednalo o daňovou kontrolu. To mělo zásadní vliv na uplynutí prekluzivní lhůty pro stanovení daně.

Viktor Dušek
vdusek@kpmg.cz
222 123 746

Šárka Bližňáková
sbliznakova@kpmg.cz
541 421 356

NSS ve věci 7 Afs 39/2020 řešil situaci, kdy správce daně doměřil na základě výsledků daňové kontroly daň z příjmů právnických osob za rok 2013. Daňový subjekt rozporoval okamžik, kdy došlo k zahájení daňové kontroly. Správce daně totiž před jejím formálním zahájením dne 2. dubna 2015 prováděl u daňového subjektu vyhledávací činnost týkající se převodních cen, a to od listopadu 2014. Během ní mu daňový subjekt poskytl informace o činnosti společnosti, dílčí údaje o uskutečněných transakcích se spojenými osobami, některé smlouvy o poskytování služeb a další podklady z účetnictví.

Následnému doměření daně se daňový subjekt bránil mimo jiné tím, že již uplynula prekluzivní lhůta pro doměření daně. Kontrola totiž fakticky započala již v lednu 2015, kdy správce daně vznesl požadavek na poskytnutí výstupů z účetnictví, které byly podkladem pro sestavení daňového přiznání. Daňový subjekt proto argumentoval, že mu správce daně doručil dodatečný platební výměr na daň z příjmů právnických osob za rok 2013 až po uplynutí tří let od faktického zahájení daňové kontroly.

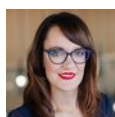
NSS uvedl, že pokud správce daně hodlá komplexně prověřovat skutečnosti rozhodné pro správné zjištění a stanovení konkrétní daně, musí zvolit takový postup, který mu umožňuje provádět dokazování. Daňový řád přitom nezná žádný jiný postup, při němž je možné provádět dokazování, než daňovou kontrolu a postup k odstranění pochybností. Takovým postupem není vyhledávací činnost.

NSS naznal, že činnost správce daně v období od listopadu 2014 až po sepsání protokolu dne 2. dubna 2015 výrazně překračovala meze vyhledávací činnosti a měla charakter daňové kontroly. Sepsáním protokolu správce daně pouze zhojil dosavadní formální nedostatky svého postupu. V důsledku toho byla daň doměřena po uplynutí prekluzivní lhůty pro stanovení daně, čímž správci daně zanikla pravomoc stanovit daň za příslušné zdaňovací období.

Rozhodnutí NSS tak znovu ukázalo, **jak zásadní roli může hrát porušení pravidel daňového procesu a překročení mezí postupů při správě daní pro konečný výsledek daňového řízení** (více informací také v článku [K otázce, co je a co není daňová kontrola](#)). Pokud daňové kontrole, na jejímž základě byla doměřena daň, předcházela vyhledávací činnost správce daně, doporučujeme vždy zpozornět a vyhodnotit, jak tato skutečnost může ovlivnit strategii procesní obrany.

Úroky ze zadržovaných nadměrných odpočtů DPH: NSS vyjasnil spornou praxi

Nejvyšší správní soud se v aktuálním rozsudku vrací k tématu úroku ze zadržovaného nadměrného odpočtu na DPH. Tentokrát soud prohlásil za nezákonnou praxi správce daně, který v průběhu úročení dlouhodobě zadržovaného odpočtu DPH k 1. červenci 2017 výši úrokové sazby snižoval. Daňovým subjektům náleží úrok v sazbě o 12 procentních bodů vyšší, než je sazba, kterou aplikoval správce daně.

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz
724 981 205

Martin Král
mmkral@kpmg.cz
541 421 385

Do roku 2015 český právní řád úrok ze zadržovaného nadměrného odpočtu neznal a dovodila jej až judikatura NSS. Ta s ohledem na požadavky evropské směrnice o DPH daňovým subjektům přiznala nárok na úrok ve výši repo sazby zvýšené o čtrnáct procentních bodů. Novela následně zavedla úrok z odpočtu ve výši repo sazby zvýšené o jedno procento. NSS v roce 2020 rozhodl, že tato výše úroku odporuje evropským pravidlům, a proto ji prohlásil za neaplikovatelnou. Pevná část úrokové sazby tak měla zůstat čtrnáct procent, jako tomu bylo před rokem 2015. Ještě před tímto rozsudkem však v reakci na vývoj evropské judikatury úrokovou sazbu zvýšil od 1. července 2017 také český zákonodárce, a to na repo sazbu ČNB navýšenou o dva procentní body. Podle přechodných ustanovení se přitom nová sazba měla uplatnit až na úroky z odpočtu podle daňových přiznání podaných po této novele.

Praxe: nejasnosti ohledně výše sazby

Na vývoj reagovala také praxe finanční správy. Při rozhodování o úroku ze zadržovaného odpočtu DPH začala přiznávat za období od 1. ledna 2015 do 30. června 2017 úrok ve výši repo sazby zvýšené o čtrnáct procentních bodů, od 1. července 2017 však úrokovou sazbu snižovala na 2 procenta + repo sazbu. Za část úročeného období po 1. červenci 2017 tak finanční správa daňovým subjektům dávala o dvanáct procent nižší úrokovou sazbu než za předchozí roky. Správností tohoto přístupu finanční správy se zabýval NSS v aktuálním rozsudku *sp. zn. 1 Afs 80/2021*.

NSS: po celou dobu úročení platí jedna úroková sazba

Podle rozsudku NSS popsany postup finančních úřadů nemá oporu v zákoně, protože na již zahájené úročení zadržovaného odpočtu není možné v jeho průběhu začít aplikovat novou právní úpravu bez výslovné opory v zákoně. Podle NSS tak musí být zadržovaný odpočet po celou dobu úročení původní úrokovou sazbou. Na tom nic nemění, že prvotní úprava byla částečně v rozporu s právem EU. Daňovému subjektu tak náleží za celou dobu úročení úrok vypočtený z repo sazby ČNB zvýšené o čtrnáct procentních bodů, jak NSS dovodil již ve své dřívější judikatuře, a to i v období po 1. červenci 2017.

Věříme, že **rozhodnutí pomůže mnoha společnostem k tomu, aby se domohly svých zákonných úroků za**

19 | Daňové a právní aktuality – květen 2022

zadržované peníze z odpočtů DPH, se kterými nemohly po dlouhé roky disponovat. Tímto rozsudkem však příběh úroků z odpočtů nekončí, protože NSS zatím neposuzoval soulad výše úrokové sazby po 1. červenci 2017 (repo sazba ČNB navýšená o dva procentní body) s evropskou úpravou a judikaturou Soudního dvora. Na finální verdikt k této kapitole si musíme ještě počkat.

Otázka vzniku stálé provozovny v případě dceřiných společností

Soudní dvůr EU (SDEU) se zabýval otázkou, jestli mateřské společnosti vznikne stálá provozovna pro účely DPH v jiném členském státě EU, kde sídlí její dceřiná společnost, která jí poskytuje marketingové a další služby.

Martin Krapinec
mkrapinec@kpmg.cz
222 123 499

Hana Hašková
hhaskova@kpmg.cz
222 124 258

Německá společnost Berlin Chemie AG prodává farmaceutické výrobky pro velkoobchod v Rumunsku, kde je registrována k DPH. Zároveň má v Rumunsku dceřinou společnost, se kterou uzavřela smlouvu o poskytování marketingových, regulatorních a reklamních služeb a služeb zastupování. Tato dceřiná společnost se na základě smlouvy zavázala propagovat výrobky německé společnosti v Rumunsku a zajistit veškeré nezbytné kroky v regulatorní oblasti, které usnadní distribuci těchto výrobků. Za tyto služby fakturovala měsíční odměnu vypočtenou na základě všech svých výdajů vynaložených na poskytnuté služby navýšenou o 7,5 %.

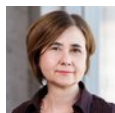
Místem plnění těchto služeb bylo podle základního pravidla pro stanovení místa plnění Německo. Rumunská společnost tak tyto služby fakturovala do Německa bez DPH v režimu reverse-charge. Rumunský správce daně však tento postup zpochybnil. Tvrdil, že německé společnosti vznikla v Rumunsku stálá provozovna pro účely DPH a místo plnění se tak nachází v Rumunsku, a požadoval, aby německá společnost odvedla DPH v Rumunsku. Argumentoval technickými a lidskými zdroji, k nimž měla německá společnost nepřetržitý přístup právě u dceřiné společnosti. Případ došel až k SDEU, který se musel vypořádat s několika otázkami.

SDEU potvrdil, že existence dceřiné společnosti v EU automaticky nezakládá vznik provozovny pro účely DPH. Dále se zabýval otázkou, zda musí technické a lidské zdroje náležet výlučně (německé) společnosti, aby došlo ke vzniku provozovny. V tomto ohledu potvrdil dřívější závěry, že není třeba, aby šlo o zdroje vlastní, ale aby osoba povinná k dani mohla zdroje využívat jako by byly její vlastní. Dále je nutné, aby tyto zdroje nevyužívala pouze příležitostně.

Z případu vyplývá, že německá společnost v Rumunsku využívala lidské a technické zdroje dceřiné společnosti, které zároveň dceřiná společnost využívá k vlastní ekonomické činnosti. SDEU zdůraznil, že tytéž zdroje nemohou být zároveň využívány k poskytování a přijímání těchto služeb. Jinými slovy není možné, aby lidské a technické zdroje rumunské dceřiné společnosti byly považovány zároveň za zdroje, které zakládají vznik stálé provozovny německé společnosti v Rumunsku pro účely DPH. Německá společnost tak nemá v Rumunsku strukturu, která by jí umožňovala přijímat zde služby od rumunské společnosti, a provozovna pro účely DPH proto v tomto případě mateřské společnosti nevzniká.

Stručné aktuality, květen 2022

Daňové a právní novinky posledního měsíce jednou nebo dvěma větami.

Lenka Fialková
lfialkova@kpmg.cz
222 123 536

Václav Baňka
vbanka@kpmg.cz
222 123 505

KRÁTCE Z DOMOVA

- Ve Finančním zpravodaji MF č. 7/2022 vyšel pokyn č. GŘ-D-57 o umístění spisu nebo jeho příslušné části na finančních úřadech a na územních pracovištích finančních úřadů.
- GŘ zveřejnilo vybrané dotazy k novele zákona o účetnictví, které se týkají předávání účetní závěrky do sbírky listin prostřednictvím správce daně z příjmů. Dotazy a odpovědi navazují na zveřejněnou [informaci k novele zákona o účetnictví zákonem č. 609/2020 Sb.](#)
- MPSV spustilo aplikaci [Smart Migration](#) (Chytrá migrace) pro lidi prchající před válkou na Ukrajině. V ukrajinštině, angličtině a ruštině nabízí to nejdůležitější o zaměstnávání, zdravotní péči či vzdělávání.
- Poslanecká sněmovna schválila návrh zákona, který rozšiřuje zvýhodnění darů pro účely daně z příjmů poskytnutých v souvislosti s invazí na Ukrajině. Návrh zákona posoudí Senát. Více informací [zde](#).
- Zákon č. 93/2022, kterým se mění zákon o spotřebních daních a zákon o dani z přidané hodnoty, byl zveřejněn ve Sbírce zákonů dne 26. dubna 2022. Jedná se o implementaci tzv. alkoholové a obranné směrnice EU.

KRÁTCE ZE SVĚTA

- Rada pro hospodářské a finanční záležitosti EU (ECOFIN) na zasedání 5. dubna 2022 opět nedosáhla politické dohody o revidovaném návrhu směrnice EU o minimální dani, který navrhuje zavedení globální minimální daně (Pilíř 2 OECD) v rámci EU. Nový kompromisní text posunul termín účinnosti tzv. Income Inclusion Rule na 1. ledna 2024 a tzv. Undertaxed Payment Rule na 1. ledna 2025. Neuplatňovat minimální globální daň až do konce roku 2029 se budou moci rozhodnout ty členské státy, které nemají více než 12 konečných mateřských společností spadajících do působnosti směrnice. Tato výjimka se zřejmě nebude týkat ČR, protože se zde podle aktuálních předběžných odhadů může nacházet více než 12 konečných mateřských společností. Návrh se bude znovu projednávat na zasedání 25. května 2022. Další informace najdete [zde](#).
- OECD zveřejnila připomínky veřejnosti, které obdržela v souvislosti se zveřejněným komentářem k pravidlům pro zavedení globální minimální daně (Pilíř 2 OECD). Připomínkami přispělo i KPMG. Podrobnější informace jsou k dispozici [zde](#).
- OECD zveřejnila připomínky veřejnosti, které obdržela v reakci na zveřejnění návrhu pravidel pro určení částky A (alokace části zisku v zemích prodeje služeb nebo spotřeby služeb) v rámci Pilíře 1. Připomínkami přispělo i KPMG. Další informace naleznete ve [zprávě](#) KPMG.
- OECD předložila k veřejné diskusi pravidla pro vyloučení těžebního průmyslu z rámce Pilíře 1 pro účely stanovení částky A, která bude zdaněna ve státu prodeje. Více informací [zde](#).
- Evropská komise zahájila [veřejnou konzultaci](#) k novým pravidlům uplatňování srážkových daní v rámci EU.
- Evropská komise vydala dne 6. dubna 2022 prováděcí nařízení Komise, které poskytuje základní podrobnosti pro poskytovatele platebních služeb o tom, jak hlásit platební údaje v harmonizovaném formátu. Více informací naleznete [zde](#).

22 | Daňové a právní aktuality – květen 2022

- Komise zveřejňuje [doporučení](#), jak zlepšit výběr příjmů z DPH a usnadnit život podnikům.

[LinkedIn](#) | [Twitter](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#)

www.kpmg.cz

Tel.: +420 222 123 111

Informace zde obsažené jsou obecného charakteru a nejsou určeny k řešení situace konkrétní osoby či subjektu. Ačkoliv se snažíme zajistit, aby poskytované informace byly přesné a aktuální, nelze zaručit, že budou odpovídat skutečnosti k datu, ke kterému jsou doručeny, či že budou platné i v budoucnosti. Bez důkladného prošetření konkrétní situace a řádné odborné konzultace by neměla být na základě těchto informací činěna žádná opatření.

© 2024 KPMG Česká republika, s.r.o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.